

De Telegraaf. - 07.01.2023

Emile Kossen

Leraren: maak van geschiedenis verplicht vak op vmbo

Вчителі: зробити історію обов'язковим предметом у допрофесійній середній освіті

Вчителі рішуче закликають політиків зробити історію знову обов'язковим предметом у допрофесійній середній освіті. У молодшій школі цей предмет часто взагалі не викладають. Вчитель історії Ван Доезум каже, що часто думають, що учні допрофесійної середньої освіти не цікавляться історією, «але це неправда». Через війну в Україні, каже він, студенти хочуть знати набагато більше про холодну війну, а також про «сьогодення».

<https://www.telegraaf.nl/nieuws/665298741/leraren-maak-van-geschiedenis-verplicht-vak-op-vmbo>

AMSTERDAM - Leraren doen een klemmend beroep op de politiek om van geschiedenis weer een verplicht vak te maken op het vmbo. In de onderbouw wordt het vak vaak helemaal niet meer gegeven.

„Historisch besef is een basisvaardigheid om te slagen in het leven. Laten we onze vmbo'ers – bijna de helft van alle scholieren – goed behandelen, ze zijn hard nodig in de samenleving”, zegt geschiedenisleraar Hendrik Atze van Doezum.

Uit onderzoek van de Universiteit van Amsterdam blijkt dat vmbo-leerlingen aanzienlijk minder vertrouwen hebben in de politiek en minder waarde hechten aan het leven in een democratie dan havisten en vwo'ers.

Mengelmoes

Op veel vmbo-scholen wordt in feite helemaal geen geschiedenis meer gegeven. In de onderbouw is er nog wel een vak dat 'mens & maatschappij' heet, een mengelmoes met aardrijkskunde en economie. Maar leraren van allerlei achtergronden kunnen voor de klas staan en het aantal uur dat ervoor staat, is doorgaans flink lager dan vroeger aan de losse vakken werd besteed.

Neem het Bindelmeer College in Amsterdam, waar eerste- en tweedeklassers twee uur mens & maatschappij per week krijgen, aldus de schoolgids. Daar staat zes uur 'talentklas' tegenover, waarbij de kinderen kunnen kiezen uit zaken als dans, voetbal of kunst.

Om de geschiedenis toch uit te leggen aan vmbo-leerlingen, moeten docenten lastige keuzes maken. „De moderne geschiedenis wel behandelen? Dan vallen bijvoorbeeld de middeleeuwen weg”, zegt Stefan Glasbergen, onderzoeker en docentenopleider aan de HvA. „En één keer kort iets als het nazisme behandelen, is eigenlijk niet genoeg om het te laten bekijken.”

Het merendeel van de vwo'ers heeft zes jaar lang geschiedenis. Maar het is voor geen enkele vmbo'er vier jaar lang een verplicht vak en op basis- en kaderniveau doet vrijwel niemand examen in geschiedenis.

'Te weinig basis'

„We geven die kinderen echt te weinig basis om te kunnen functioneren in de samenleving”, meent Hendrik Atze van Doezum, geschiedenisleraar op een vmbo-school in Buitenpost. Hij doet samen met een reeks collega's door het land een dringende oproep richting de politiek.

„Maak het verplicht om drie jaar lang drie uur per week geschiedenis te geven. Historisch besef is een basisvaardigheid. Laten we onze vmbo'ers beter behandelen. Daar zit de helft van de scholieren.”

Hij ziet een link met recent onderzoek van het Adolescentenpanel van de UvA over hoe scholieren van verschillende niveaus naar onze rechtsstaat kijken. Op het vwo zeggen negen op de tien ondervraagde scholieren het belangrijk te vinden dat ze in een democratie wonen. Bij vmbo'ers daalt dat tot minder dan de helft.

Negatieve spiraal

Alle scholieren weten na drie jaar onderwijs meer over de democratie en de rechtsstaat dan in de jaren ervoor, maar hardnekkige verschillen tussen havo/vwo en het vmbo blijven bestaan.

De onderzoekers vrezen een negatieve spiraal voor mensen met een vmbo-opleiding. „Zij voelen zich minder vertegenwoordigd door de politiek én dat zijn ze ook”, aldus politicoloog Tom van der Meer. Het risico: 'een diplomademocratie', waarbij zelfs 12-jarige vmbo-leerlingen al vaker aangeven dat ze later niet van plan zijn te gaan stemmen. „Het onderwijs is dan een van de enige knoppen waaraan de overheid kan draaien om dat gat te dichten.”

„Er wordt vaak gedacht dat vmbo'ers geen interesse hebben in geschiedenis, maar dat is niet waar”, zegt Van Doezum, die in 2022 door onder meer het Rijksmuseum werd uitgeroepen tot geschiedenisdocent van het jaar.

„Door de oorlog in Oekraïne willen leerlingen bijvoorbeeld veel meer weten over de Koude Oorlog. Dat laat zien: het vak geschiedenis moet juist ook heel erg over het nú gaan.”